

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060103

PROTOKOLL
2017-09-19
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 28
Mål nr M 11046-16

RÄTTEN

Hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Ingrid Åhman, tekniska rådet Yvonne Eklund
samt tf. hovrättsassessorn Elin Samuelsson, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Referenten

PARTER

Klagande

Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö

Motparter

1. Miljönämnden i Landskrona kommun
261 80 Landskrona

2. Oresund Heavy Industries AB
Box 701
261 27 Landskrona

Ombud: C H och E N

SAKEN

Tillstånd enligt miljöbalken till reparation och underhåll samt tillverkning och utrustning av metallkonstruktioner till fartyg m.m. i Landskrona kommun; nu fråga om domvilla

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-12-05 i mål nr M 1350-16

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Skåne län meddelade den 11 februari 2016 Oresund Heavy Industries AB (bolaget) tillstånd att bedriva befintlig och utökad verksamhet bestående av reparation och underhåll av fartyg samt tillverkning och utrustning av metallkonstruktioner, innefattande en förbrukning av organiska lösningsmedel som uppgår till mer än 200 ton per år, att mellanlagra mer än 30 000 ton

Dok.Id 1369342

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se				

avfall, att mellanlagra farligt avfall som uppgår till mer än 5 ton oljeavfall och mer än 1 ton annat farligt avfall på vissa fastigheter i Landskrona kommun. Som villkor för tillståndet föreskrev miljöprövningsdelegationen bl.a. att verksamheten ska bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angett i ansökningshandlingarna eller i övrigt uppgivit eller åtagit sig i ärendet (villkor 1, det s.k. allmänna villkoret) samt att det totala utsläppet av flyktiga organiska ämnen (VOC) till luft från både utomhus- och inomhusmålning högst får uppgå till 105 ton per år (villkor 5).

Både bolaget och Miljönämnden i Landskrona kommun överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen, som bl.a. upphävde villkor 5 och sköt upp frågan om vilka villkor som slutligt ska gälla beträffande utsläpp av VOC.

Efter att Länsstyrelsen i Skåne län överklagat mark- och miljödomstolens dom har fråga uppkommit om det p.g.a. domvilla finns skäl att undanröja underinstansernas avgöranden och återförvisa målet till miljöprövningsdelegationen för fortsatt behandling. Parterna har i den frågan uppgett följande:

Länsstyrelsen

Underinstansernas beslut kan och bör undanröjas. Tillståndets ram är oklar, eftersom det i tillståndsmeningen varken framgår hur många dockor som omfattas av tillståndet eller vilka avfallsslag som får mellanlagras. Tillståndet innehåller inte heller några villkor som styr mellanlagringen av avfall. Dessutom har prövotid använts för frågor av tillåtlighetskaraktär.

Miljönämnden

Verksamhetens omfattning har inte fastställts, eftersom det saknas övre gränser för förbrukning av VOC och hur stora mängder avfall som får mellanlagras. Det kan bli svårt att bedriva en ändamålsenlig tillsyn när det inte finns någon övre begränsning i tillståndet. Vidare har den del av verksamheten som rör tillverkning av metallkonstruktioner inte beskrivits. Det kan därför ifrågasättas om ändamålet har beskrivits tillräckligt tydligt.

Bolaget

Tillståndet uppfyller de krav som ställs i 22 kap. 25 § 2 och 25 a § miljöbalken. I vart fall finns det inte skäl att undanröja underinstansernas avgöranden.

Det framgår av tillståndet att ändamålet är att bedriva verksamhet bestående av reparation och underhåll av fartyg samt tillverkning och utrustning av metallkonstruktioner. Eftersom det i nuläget saknas möjlighet att använda reningsutrustning i samband med målning av fartyg, släpper den delen av verksamheten ut i princip samma mängd VOC som färgen innehåller. Det finns därför en begränsning av förbrukningen av organiska lösningsmedel, vilket är huvuddelen av verksamheten. Då det inte finns någon dispensmöjlighet för användning av organiska lösningsmedel för målning av mindre metallkonstruktioner går det dock inte att göra en direkt koppling mellan förbrukning och utsläpp från hela verksamheten. Eftersom bolaget genom det allmänna villkoret är bundet av det som angetts i ansökningshandlingarna är även omfattningen av stål och metall samt avfall reglerad i tillståndet. Då bolaget varken återvinner eller bortskaffar avfall är 22 kap. 25 a § miljöbalken inte tillämplig. Det bör inte finnas svårigheter för bolaget att i samråd med tillsynsmyndigheten utforma ett adekvat kontrollprogram.

I vart fall är tillståndet inte så oklart eller ofullständigt att det är fråga om domvilla. Bristerna rör inte tillåtligheten av verksamheten, utan endast formella fel relaterade till tillståndets innehåll, som inte inverkat på ärendets utgång. Med hänsyn till den tidsutdräkt och ekonomiska förlust som annars skulle drabba bolaget, bör eventuella brister läkas i Mark- och miljööverdomstolen. I vart fall bör tillståndsbeslutet inte undanröjas i sin helhet utan endast i de delar som berörs av ett eventuellt rättegångsfel. Det är inte processekonomiskt försvarbart att undanröja underinstansernas avgöranden.

Målet föredras och Mark- och miljööverdomstolen fattar följande

SLUTLIGA BESLUT (att meddelas 2017-10-18)

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer underinstansernas avgöranden och visar målet åter till Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Skåne län för fortsatt behandling.

Skälen för beslutet

Ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet ska bl.a. innehålla bestämmelser om verksamhetens omfattning (19 kap. 5 § 9 och 22 kap. 25 § 2 miljöbalken samt Bertil Bengtsson m.fl., Miljöbalken, Zeteo den 1 januari 2017, kommentaren till 22 kap. 25 § miljöbalken). I detta fall har tillstånd getts dels för reparation och underhåll av fartyg samt tillverkning och utrustning av metallkonstruktioner, innefattande en förbrukning av organiska lösningsmedel som uppgår till *mer än* 200 ton per år, dels för att mellanlagra *mer än* 30 000 ton avfall, att mellanlagra farligt avfall som uppgår till *mer än* 5 ton oljeavfall och *mer än* 1 ton annat farligt avfall. Tillståndsmeningen innehåller inte någon begränsning av verksamhetens omfattning.

Genom villkor ska fastställas hur – men inte i vilken omfattning – verksamheten får bedrivas (se 22 kap. 25 § 6–12 och 2 kap. 7 och 9 §§ miljöbalken samt Mark- och miljööverdomstolens dom 2017-06-19 i mål nr M 4276-16). Bolaget har påstått att så ändå har skett i fallet, såväl genom det allmänna villkoret som genom begränsningsvillkoret avseende VOC. I sammanhanget kan det dock noteras att bolaget i mark- och miljödomstolen hävdade att begränsningsvillkoret avseende VOC omöjliggjorde den utökning av verksamheten som bolaget fått tillstånd till.

Tillståndsmeningen överensstämmer med hur bolaget har yrkat i ansökan. Bolagets yrkanden innehåller alltså ingen precisering av verksamhetens omfattning. Inte heller i övrigt innehåller ansökan en precisering av de yttre gränserna för verksamheten. I stället beskrivs verksamhetens omfattning genom avsikter, målsättningar och uppskatt-

ningar. Det är därför inte möjligt att dra några säkra slutsatser om tillståndets omfattning utifrån det allmänna villkoret och bolagets ansökan om tillstånd.

Utsläppet av VOC kommer från den del av verksamheten som innefattar en förbrukning av organiska lösningsmedel, närmare bestämt målningsarbetena. Villkoret avseende VOC kan alltså inte begränsa övriga delar av verksamheten, såsom tillverkningen av metallkonstruktioner eller lagring av avfall. I dessa delar finns inga begränsningar i tillståndet.

Avsaknaden av rening innebär att det idag finns ett så gott som direkt samband mellan förbrukningen av lösningsmedel och utsläppet av VOC. Motsvarande direkta samband finns dock inte mellan förbrukningen av lösningsmedel och måleriverksamhetens omfattning, eftersom förbrukningen beror på vilken mängd lösningsmedelsbaserade färger som används i verksamheten och andelen lösningsmedel i färgen. Det går därför inte heller att dra några slutsatser om tillståndets omfattning såvitt avser måleriverksamheten utifrån begränsningsvillkoret avseende VOC.

Tillståndet saknar alltså bestämmelser som reglerar den tillståndsgivna verksamhetens omfattning. Tillståndet är därför så oklart och ofullständigt att domvilla förekommit i underinstanserna (42 § lagen [1996:242] om domstolsärenden och 59 kap. 1 § 3 rättegångsbalken). Eftersom felet berör hela tillståndet ska underinstansernas avgöranden undanröjas i deras helhet och målet återförvisas till miljöprövningsdelegationen för fortsatt behandling (se 50 kap. 26 och 29 §§ rättegångsbalken samt prop. 1995/96:115 s. 122).

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Elin Samuelsson
Protokollet uppvisat/